

NOVA BIOMETRIČNA OSEBNA IZKAZNICA REPUBLIKE SLOVENIJE

Pomemben korak k sodobnim digitaliziranim
storitvam v Republiki Sloveniji

KAZALO

- 4 Prednosti nove slovenske biometrične osebne izkaznice
- 5 Izjemen dizajn, ki ga navdihujejo slovenska narava, zgodovina, kultura in šport
- 9 34 varnostnih elementov
- 14 Širok nabor funkcionalnosti omogoča varno in zanesljivo elektronsko identifikacijo in elektronske podpise
- 17 Osnovne informacije iz uradne predstavitvene brošure
- 18 Projektna ekipa

Oglejte si video o novi biometrični osebni izkaznici Republike Slovenije.

PREDNOSTI NOVE SLOVENSKE BIOMETRIČNE OSEBNE IZKAZNICE

28. marca 2022 je Republika Slovenija po skoraj 24 letih začela izdajati nove biometrične osebne izkaznice, trenutno najsodobnejšo tehnično rešitev na tem področju, ki omogoča varno in zanesljivo elektronsko identifikacijo in elektronske podpise. Gre za pomemben korak k sodobnim digitaliziranim storitvam v Republiki Sloveniji, ki so varne in zanesljive.

Novo SLOVENSKO BIOMETRIČNO OSEBNO IZKAZNICO odlikujejo naslednje značilnosti:

- **VEČJA VARNOST** za lažjo identifikacijo in lažje prehajanje meje;
- **IZJEMEN DIZAJN:**
  - navdihnjen s slovensko naravo, zgodovino, kulturo in športom,
  - se povezuje z drugimi slovenskimi dokumenti;
- **NAJSODOBNEJŠA TEHNIČNA REŠITEV;**
- **ŠIROK NABOR FUNKCIONALNOSTI**, ki omogoča:
  - varno in zanesljivo elektronsko identifikacijo,
  - elektronske podpise.

IZJEMEN DIZAJN, ki ga navdihujejo slovenska narava, zgodovina, kultura in šport

Varnostni elementi so vključeni v oblikovno rešitev in motive, ki so tudi na potnih listinah Republike Slovenije.

To so obrisi zemljevida Slovenije, grb, različne oblike rokopisa slovenske himne, figura z Vaške situle s poudarjeno podobo konjenika, obris Robbovega vodnjaka in lipov list. Prepoznavnim motivom na hrbtni strani osebne izkaznice so bili dodani podoba Triglava, besedilo druge kitice Prešernove Zdravljice in morski valovi.

Želeli smo ustvariti osebno izkaznico, ki odraža dovršenost uporabe razpoložljive tehnologije, varnostnega dizajna in mednarodnih standardov.

Predloge osebnih izkaznic vsebujejo motive, ki so tudi na drugih slovenskih identifikacijskih dokumentih. Motivi podajajo informacije o kulturnozgodovinskih značilnostih države, vključeni pa so tudi simboli Evrope. Naša vizija je bila ustvariti osebno izkaznico, ki bo odražala, kako čudovita država je Slovenija, zeleno srce Evrope, in bo hkrati v ponos našim državljanom. Te motive na osebni izkaznici smo uporabili za lažjo umestitev posameznih varnostnih elementov.

Naša himna Zdravljica, ki jo je napisal največji slovenski pesnik France Prešeren, se na osebni izkaznici pojavlja zapisana v rokopisu, hkrati pa smo jo skrili v naše reke na zemljevidu Slovenije.

Na obrazec osebne izkaznice smo vključili tudi Triglav, saj znani rek pravi: »Nisi Slovenec, če se vsaj enkrat ne povzpneš na najvišjo slovensko goro Triglav.«

Mag. ALENKA COLJA,
vodja Sektorja za registracijo prebivalstva in
javne listine, Ministrstvo za notranje zadeve
Republike Slovenije

BARVE SLOVENSKEGA ŠPORTA

Fotografija: Aleš Fevžer

DRŽAVNA HIMNA, ZDRAVLJICA

Napisal jo je največji slovenski pesnik France Prešeren.

Fotografija 1: STA, fotografija 2: Andrej Tarfila, www.slovenia.info

DRUGI SLOVENSKE MOTIVI

Grb | Obrisi Robbovega vodnjaka | Ugrabitev Evrope | Izohipse Slovenije

| 34 VARNOSTNIH ELEMENTOV

Najvišjo raven varnosti in napredne funkcije nove osebne izkaznice zagotavlja 34 varnostnih elementov, ki vključujejo tudi čip in fotografijo, ustvarjeno s tremi različnimi tehnikami, ter prozorno okno, v katerem sta poleg fotografije prikazani začetnici imena in priimka posameznika. V zgornjem levem kotu je dodana zastava EU z dvočrkovno oznako za Slovenijo.

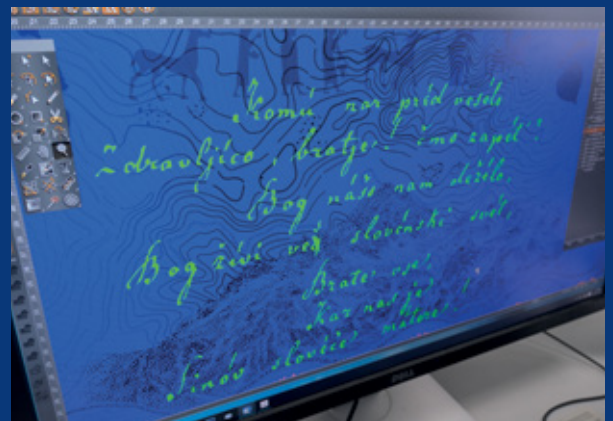
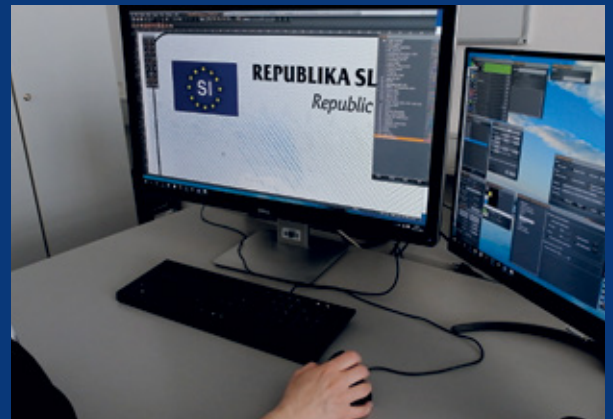
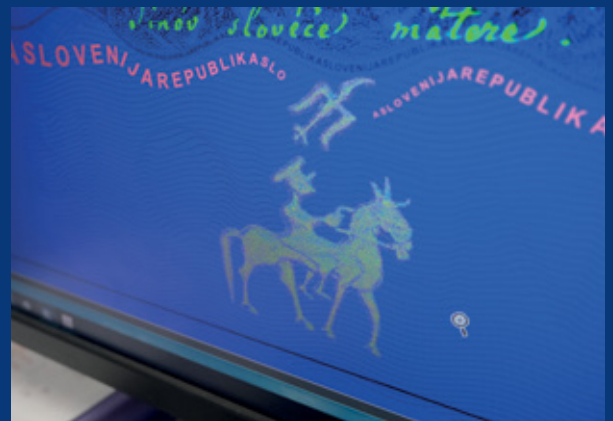
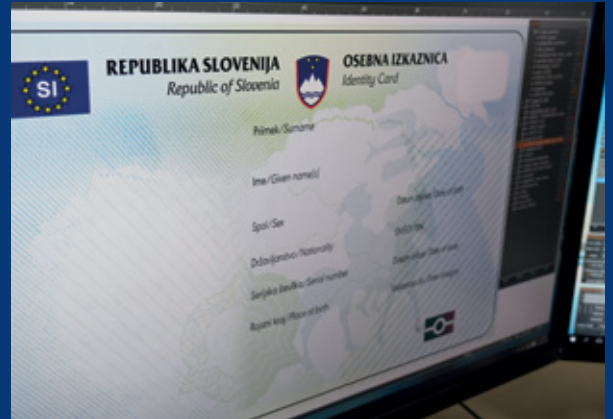
Nova osebna izkaznica je zaščitena s 34 varnostnimi elementi. To pomeni najvišjo raven varnosti in napredne funkcije.

Nekatere varnostne elemente je mogoče videti s prostim očesom, nekatere je mogoče otipati, drugi pa so vidni samo pod UV-svetlobo ali z uporabo posebnih tehničnih pripomočkov.

Varnostni elementi so vključeni v varnostni dizajn. Vsak od njih je del zgodbe, nič ni naključno.

Glavna novost je prosojno okno s sekundarno podobo imetnika dokumenta.«

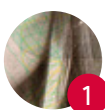
HAJDI ZABUKOŠEK,
članica ekipe oblikovalcev
varnostnih tiskovin pri družbi CETIS

VARNOSTNI ELEMENTI (Sprednja stran)

DNEVNA SVETLOBA

1
Dvobarvna giljoša, ki sega na območje podobe imetnika dokumenta

2
Vgrajen hologram, ki sega na območje podobe imetnika dokumenta

3
Mavrični tisk

4
Podatki in podoba imetnika dokumenta, integrirani v substrat

5
Prosojno okno s sekundarno podobo imetnika dokumenta

6
Otipni element površine substrata, ki sega na območje podobe imetnika dokumenta

7
Otipno lasersko graviranje (serijska številka dokumenta)

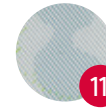
8
Mikrotekst v negativu

9
Učinek 3D-reliefa

10
Protikopirni vzorec

11
Črna risba

12
Matirana površina

13
OVI® (optično spremenljiva barva)

14
Podoba imetnika dokumenta z lasersko vgraviranim dodatnim osebnim podatkom

● Otipni element

ULTRAVIJOLIČNA SVETLOBA

15
Ultravijolični fluorescenčni tisk, ki sega na območje podobe imetnika dokumenta

16
Večbarvna (RGB) ultravijolična podoba

17
Ultravijolični temen polikarbonat

18
Ultravijolične fluorescenčne barve (rdeča, zelena, modra)

19
Ultravijolično mini besedilo

VARNOSTNI ELEMENTI (Hrbtna stran)

DNEVNA SVETLOBA

-

1
Mavrični tisk
-

2
Dvobarvna giljoša
-

3
Unikatna pisava
-

4
Prosojno okno
s sekundarno podoba
imetnika dokumenta
-

5
Čip z anteno
za kontaktno in
brezkontaktno
komunikacijo
-

6
OVI® (optično
spremenljiva barva)
-

7
Braillova pisava
-

8
Spremenljiv laserski
zapis MLI® (izmenjujeta
se sekundarna podoba
imetnika dokumenta
in serijska številka
dokumenta)
-

9
Otipni element
-

10
Učinek 3D-reliefa
-

11
Po meri
narejeni rastr
-

12
Črna risba

 Otipni element

ULTRAVIJOLIČNA SVETLOBA

-

13
Večbarvna (RGB)
ultravijolična podoba
-

14
Ultravijolični temen
polikarbonat
-

15
Ultravijolične
fluorescenčne barve
(rdeča, zelena, modra)

ŠIROK NABOR FUNKCIONALNOSTI omogoča varno in zanesljivo elektronsko identifikacijo in elektronske podpise

Nova osebna izkaznica ima čip z dvema biometričnima podatkom: podobo imetnika dokumenta in dvema prstnima odtisoma (velja samo za državljane, stare 12 let in več). Državljeni bodo lahko z novo osebno izkaznico potovali v vse države članice EU.

Vse osebne izkaznice vsebujejo tudi oznako za čip in kodo QR. Koda QR ne vsebuje zapisa osebnih podatkov, temveč omogoča preverjanje veljavnosti prek portala e-Uprava, kar povečuje pravno varnost.

Nova slovenska osebna izkaznica predstavlja pomemben korak k sodobnim, varnim in zanesljivim digitaliziranim storitvam v Republiki Sloveniji.

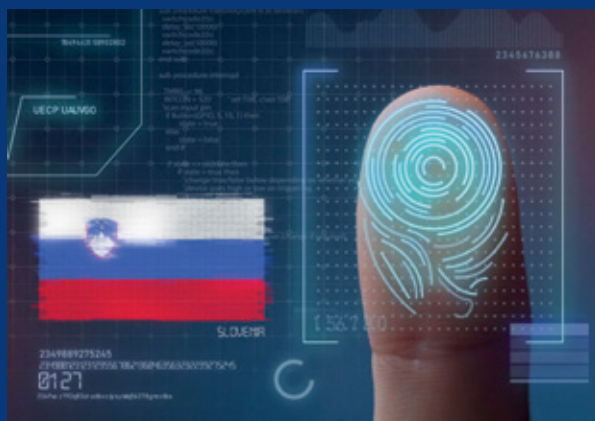
Nova biometrična osebna izkaznica ima čip z dvema biometričnima podatkovnima elementoma: podobo imetnika dokumenta in dvema prstnima odtisoma (velja samo za državljane, stare 12 let in več).

Za osebe, stare 12 let in več, je nova osebna izkaznica tudi elektronska osebna izkaznica, saj čip vsebuje tudi kvalificirano potrdilo za elektronski podpis in dve potrdili za elektronsko identifikacijo (eno z visoko in drugo z nizko ravno zanesljivosti). Zato državljanom omogoča uporabo dveh ključnih funkcij, potrebnih za e-storitve: elektronsko identifikacijo in elektronski podpis. Čip ima dvojni vmesnik (kontaktni in brezkontaktni), ki nam omogoča, da uporabnikom ponudimo več načinov uporabe elektronske osebne izkaznice: lahko uporabljajo kontaktni in brezkontaktni čitalnik na računalniku ali celo mobilno aplikacijo na pametnem telefonu.

Trenutno se elektronska osebna izkaznica že lahko uporablja za številne e-storitve ne samo v javnem, temveč tudi v zasebnem sektorju. Kmalu bo elektronsko osebno izkaznico mogoče uporabljati tudi v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja.

Naši državljani imajo zdaj vse, kar potrebujejo za identifikacijo v fizičnem in elektronskem svetu, na enem samem dokumentu.«

Mag. ALEŠ PELAN,
vodja Sektorja za storitve zaupanja, Direktorat
za informatiko, Ministrstvo za javno upravo
Republike Slovenije

OSNOVNE INFORMACIJE iz uradne predstavitvene brošure

OSEBNA IZKAZNICA REPUBLIKE SLOVENIJE – OSNOVNE INFORMACIJE

Republika Slovenija je 28. marca 2022 začela izdajati osebne izkaznice, skladne z Uredbo (EU) 2019/1157 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o okrepljeni varnosti osebnih izkaznic državljanov Unije in dokumentov za bivanje, izdanih državljanom Unije in njihovim družinskim članom, ki uresničujejo svojo pravico do prostega gibanja.

V Republiki Sloveniji je osebna izkaznica javna listina, s katero državljan izkazuje svojo istovetnost in državljanstvo. Omogoča mu prehod meje držav Evropske unije in schengenskega prostora ter drugih držav, ki so za to izrazile privolitev. Osebna izkaznica državljanu omogoča tudi elektronsko identifikacijo in avtentikacijo za dostop do elektronskih storitev ter elektronsko podpisovanje skladno s predpisi, ki urejajo elektronsko identifikacijo in elektronski podpis.

Osebno izkaznico Republike Slovenije lahko pridobi vsak državljan takoj po rojstvu. Ne glede na navedeno osebna izkaznica ni obvezen dokument. Obvezna je le za državljanke, starejše od 18 let, s stalnim prebivališčem na območju Republike Slovenije, ki nimajo drugega veljavnega identifikacijskega dokumenta, opremljenega s fotografijo, ki ga je izdal državni organ.

Osebne izkaznice se izdajajo z različnimi veljavnostmi:

- z veljavnostjo 3 let se izdajo otrokom do dopolnjenega 3. leta starosti;
- z veljavnostjo 5 let se izdajo otrokom od 3. do 18. leta starosti;
- z veljavnostjo 10 let se izdajo državljanom od 18. do 70. leta starosti;
- državljanu, ki je vlogo za izdajo osebne izkaznice vložil po dopolnjenem 70. letu starosti, se izda osebna izkaznica s trajno veljavnostjo.

Izjemoma se osebna izkaznica izda z veljavnostjo enega leta, in sicer državljanu:

- ki je v obdobju 5 let pred dnem vložitve vloge za izdajo nove osebne izkaznice zaradi neskrbnega ravnanja uničil, pogršel oziroma izgubil 2 osebni izkaznici ali več; enak velja, če sta mu bili 2 osebni izkaznici ali mu jih je bilo več odtujenih;
- z sčasnim prebivališčem v Republiki Sloveniji, ki je v postopku preverjanja prijave stalnega prebivališča, skladno z zakonom, ki ureja prijavo prebivališča;
- ki ima prepoved prehoda državne meje;¹
- po dopolnjenem 12. letu starosti, če mu ob vložitvi vloge za izdajo osebne izkaznice zaradi zdravstvenih razlogov, ki so začasni, ni mogoče odvzeti prstnih odtisov.

Veljavnost osebne izkaznice lahko preneha po zakonu pred datumom, ki je sicer naveden kot datum veljavnosti na obrazcu osebne izkaznice, in sicer z dnem naznanitve pogršitve, izgube ali tatvine, uničenja zaradi neskrbnega ravnanja, s prenehanjem državljanstva Republike Slovenije in s smrtjo državljanu. Veljavnost lahko preneha tudi v drugih primerih, ko državljan izroči osebno izkaznico in uničenje pred potekom, kot so: sprememba osebnega imena, sprememba prebivališča, neustrezna fotografija in podobno.

Vse nove osebne izkaznice so biometrične. Ob tem velja, da je na pomnilniškem mediju poleg biometrične fotografije tudi biometrija prstnih odtisov, če je bil državljan ob vložitvi vloge starejši od 12 let.

Osebna izkaznica, ki je izdana državljanu po dopolnjenem 12. letu starosti, posamezniku omogoča tudi elektronsko poslovanje in vsebuje:

- sredstvo elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti,
- sredstvo elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti,
- kvalificirano potrdilo za elektronski podpis.

Sredstvi elektronske identifikacije in kvalificirano potrdilo za elektronski podpis imajo enako veljavnost kot sama osebna izkaznica, z izjemo osebnih izkaznic, ki so izdane s trajno veljavnostjo. V teh primerih imajo veljavnost 10 let od datuma izdelave osebne izkaznice. Sredstvi elektronske identifikacije in kvalificirano potrdilo za elektronski podpis lahko posameznik kadar koli prekliche in s tem onemogoči elektronsko poslovanje, ne glede na navedeno pa s tem veljavnost osebne izkaznice ne preneha.

Osebna izkaznica se izda na treh različnih obrazcih, ki se med seboj razlikujejo po uporabi jezika predtiskanih podatkovnih polj. Poleg obrazca v slovenskem in angleškem jeziku se uporabljata tudi obrazca v slovenskem, angleškem in italijanskem oziroma slovenskem, angleškem in madžarskem jeziku. Na takšnih obrazcih se izdaja osebna izkaznica državljanom s prijaviteljem stalnim prebivališčem na območju, določenem z zakonom, kjer živita avtohtoni italijanska oziroma madžarska narodna skupnost.

Na obrazcih osebne izkaznice so motivi, ki jih vsebujejo tudi potne listine Republike Slovenije ter podajo osnovne kulturne in zgodovinske informacije oziroma značilnosti države. Med temeljne motive spadajo napis Republika Slovenija, besedilo državne himne v dveh različicah (kot izvornik v podobi rokopisa Zdravljice in kot transkripcija z običajnimi črkami) ter motivi s plašča vaške situle. Navedeni motivi so na osebnih izkaznicah uporabljeni za lažjo namestitve posameznih zaščitnih elementov, ki so razdeljeni v tri osnovne skupine: zaščitni elementi, vidni s prostim očesom, otipni zaščitni elementi in zaščitni elementi, vidni s tehničnimi pripomočki (tudi laboratorijskimi).

Zaščitni elementi so podrobno predstavljeni v tej brošuri.

NOSILEC BIOMETRIČNIH INFORMACIJ IN ELEKTRONSKEGA POSLOVANJA – ČIP

Osnovni podatki o čipu

Osebne izkaznice Republike Slovenije vsebujejo čip NXP P71 z operacijskim sistemom JCOP 4 podjetja NXP, ki je skladen z zahtevami specifikacij Global Platform Card in Java Card. Čip vključuje dvojni vmesnik, tako da omogoča kontaktni in brezkontaktni (RFID) dostop do vsebin na čipu. Vsebuje 180-kilobajtni pomnilnik EEPROM in podpira standard ISO/IEC 14443.

Čip ima varnostni certifikat CC EAL6+ za uporabljeno strojno in programsko opremo ter je certificiran kot naprava za ustvarjanje kvalificiranega elektronskega podpisa (QSCD). Zapis biometričnih podatkov je logično ločen od zapisa sredstev elektronske identifikacije in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis na način, ki onemogoča nepooblaščen dostop.

Zapis in dostop do biometričnih informacij

Na čipu so shranjeni osebni podatki, posameznikova fotografija v formatu JPEG2000 in dva prstna odtisa v formatu WSQ (Wavelet Scalar Quantization). Prstna odtisa sta zajeta v skladu s standardoma ISO/IEC FCD 19794-4 in ANSI/NIST-ITL 1-2000 IS. Kakovost prstnih odtisov se ocenjuje po standardu NFIQ (NIST Fingerprint Image Quality) in mora biti najmanj 3 na lestvici od 1 do 5. Fotografija je shranjena v načinu »full frontal« in je zajeta s fotografije, ki je tudi grafično personalizirana na podatkovni strani. Čip in antena sta integrirana med plasti kartice.

Datoteka SOD vsebuje povzetke preostalih datotek na čipu, ki so digitalno podpisane z državnim ključem. Digitalni podpis in certifikat za podpisovanje podatkov sta neposredno vključena v datoteko SOD.

Za preprečevanje nepooblaščenega branja podatkov ter v skrbi za večjo varnost biometričnih potovalnih dokumentov je v slovensko osebno izkaznico uveden nadzor dostopa do podatkov (SAC – Supplemental Access Control), ki deluje po zahtevnem protokolu PACE2 (Password Authenticated Connection Establishment) z močnejšo kriptografijo za vzpostavitev varnega komunikacijskega kanala med čipom in brezkontaktnim čitalcem, pri čemer je uporabljena tehnologija NFC (Near Field Communication).

Zapis in dostop do sredstev elektronske identifikacije in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis

Na čipu so sredstvo elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti, sredstvo elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti in kvalificirano potrdilo za elektronski podpis shranjeni v obliki treh digitalnih potrdil s pripadajočimi zasebnimi ključi, pri čemer se za izdelavo digitalnih potrdil uporabljajo eliptični kriptografski algoritmi (ECC). Dostop je mogoč prek kontaktnega ali brezkontaktnega vmesnika, in sicer na naslednja načina:

- z uporabo kontaktnega ali brezkontaktnega (NFC) čitalnika kartic,
- z uporabo namenske aplikacije na mobilni napravi po protokolu NFC.

Pred uporabo osebne izkaznice prek brezkontaktnega vmesnika se med brezkontaktnim čitalnikom oziroma mobilno napravo in čipom vzpostavi varna povezava po protokolu PACE2, pri čemer se kot zaščitna koda lahko uporabi koda MRZ (Machine Readable Zone) ali koda CAN (Card Access Number).

Za zaščito dostopa se uporabljata dva načina:

- dostop do sredstva elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti je mogoč brez uporabe varnostnih mehanizmov in se omogoči že z vstavitvijo osebne izkaznice v kontaktni čitalnik oziroma z vzpostavitvijo varne povezave med osebno izkaznico in brezkontaktnim čitalnikom,
- za potrebe uporabe sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis se uporabljajo naslednji varnostni mehanizmi:
  - začetno geslo,
  - uporabniško geslo,
  - koda za ponastavitev uporabniškega gesla.

Začetno geslo posameznik prejme v posebni ovojnici in ga uporabi za nastavitev uporabniškega gesla pred prvo uporabo sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti ali kvalificiranega potrdila za elektronski podpis. Uporabi ga je mogoče le enkrat in samo za nastavitev uporabniškega gesla, ne omogoča pa dostopa do preostalih podatkov.

Uporabniško geslo je eno samo in zagotavlja zaščito dostopa do sredstva elektronske identifikacije visoke ravni zanesljivosti in kvalificiranega potrdila za elektronski podpis oziroma pripadajočih zasebnih ključev. Posameznik ga določi po vnosu začetnega gesla in ga vnese ob vsakem dostopu do pripadajočih zasebnih ključev.

Koda za ponastavitev uporabniškega gesla omogoča vnovično nastavitev uporabniškega gesla, če ga posameznik ne pozna ali je neuporabno zaradi preveč neuspešnih poskusov vnosa.

¹ Osebna izkaznica, ki je izdana državljanu s prepovedjo prehoda državne meje, ima na hrbtni strani zapis: "Prepoved prehoda meje / Border crossing prohibition" in oznako: "X".

PROJEKTNA EKIPA USTVARJALCEV NOVE OSEBNE IZKAZNICE REPUBLIKE SLOVENIJE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

CETIS®

